

sreda, 10. februar 2021

P9_TA(2021)0040

Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o novem akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo (2020/2077(INI))**

(2021/C 465/03)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. marca 2020 o novem akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo – Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo (COM(2020)0098), in delovnega dokumenta služb Komisije z naslovom *Leading the way to a global circular economy: state of play and outlook* (Utriranje poti h krožnemu gospodarstvu na svetovni ravni: stanje in obeti) (SWD(2020)0100),
- ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in ciljev trajnostnega razvoja, vključno s ciljem trajnostnega razvoja 12 „odgovorna poraba in proizvodnja“ in ciljem trajnostnega razvoja 15 „življenje na kopnem“,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. oktobra 2020 o strategiji na področju kemikalij za trajnostnost – Okolju brez strupov naproti (COM(2020)0667) ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. julija 2020 o trajnostni strategiji za kemikalije ⁽²⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. marca 2020 z naslovom *Nova industrijska strategija za Evropo* (COM(2020)0102),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom *Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – Vračanje narave v naša življenja* (COM(2020)0380),
- ob upoštevanju globalnega poročila o oceni biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev IPBES iz maja 2019,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom „Strategija od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem (COM(2020)0381),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. oktobra 2018 z naslovom *Trajnostno biogospodarstvo za Evropo: krepitev povezave med gospodarstvom, družbo in okoljem* (COM(2018)0673),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. januarja 2018 o evropski strategiji za plastiko v krožnem gospodarstvu (COM(2018)0028),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2019 o evropski strateški dolgoročni viziji za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtravno gospodarstvo ⁽³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. novembra 2019 o izrednih podnebnih in okoljskih razmerah ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. julija 2017 o daljši življenjski dobi za izdelke: koristi za potrošnike in podjetja ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. julija 2015 o učinkoviti rabi virov: prehod na krožno gospodarstvo ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. septembra 2018 o izvajanju svežnja o krožnem gospodarstvu: možnosti za rešitev vprašanja stičišča med zakonodajo o kemikalijah, proizvodih in odpadkih ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/Strategy.pdf>

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0201.

⁽³⁾ UL C 23, 21.1.2021, str. 116.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0078.

⁽⁵⁾ UL C 334, 19.9.2018, str. 60.

⁽⁶⁾ UL C 265, 11.8.2017, str. 65.

⁽⁷⁾ UL C 433, 23.12.2019, str. 146.

sreda, 10. februar 2021

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. julija 2020 o evropskem pristopu k shranjevanju energije ⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2020/741 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode ⁽⁹⁾,
- ob upoštevanju predloga Komisije o osmem okoljskem akcijskem programu z dne 14. oktobra 2020 in zlasti prednostnega cilja glede pospešitve prehoda na krožno gospodarstvo iz člena 2(2)(c) predloga,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),
- ob upoštevanju posebnih poročil Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) o podnebnih spremembah, dezertifikaciji, degradaciji tal, trajnostnem gospodarjenju z zemljišči, prehranski varnosti in tokovih toplogrednih plinov v kopenskih ekosistemi ter o oceanih in kriosferi v spreminjajočem se podnebnju, ter njegovega posebnega poročila o globalnem segrevanju za 1,5 °C, njegovega 5. ocenjevalnega poročila (AR5) in njegovega zbirnega poročila iz septembra 2018,
- ob upoštevanju prvega akcijskega načrta za krožno gospodarstvo, ki se je začel izvajati leta 2015 (sporočilo Komisije z dne 2. decembra 2015 z naslovom Zaprtje zanke — akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo) (COM(2015)0614) in ukrepov, sprejetih v okviru tega načrta,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. julija 2020 o trajnostni strategiji za kemikalije ⁽¹⁰⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru ⁽¹¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. septembra 2018 o evropski strategiji za plastiko v krožnem gospodarstvu ⁽¹²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. septembra 2018 o izvajanju svežnja o krožnem gospodarstvu: možnosti za rešitev vprašanja stičišča med zakonodajo o kemikalijah, proizvodih in odpadkih ⁽¹³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 31. maja 2018 o izvajanju direktive o okoljsko primerni zasnovi ⁽¹⁴⁾,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje ⁽¹⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o plastičnih izdelkih za enkratno uporabo),
- ob upoštevanju pregleda zakonodaje EU o odpadkih, sprejete leta 2018: Direktiva (EU) 2018/851 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih ⁽¹⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: okvirna direktiva o odpadkih); Direktiva (EU) 2018/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži ⁽¹⁷⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o odpadni embalaži); Direktiva (EU) 2018/850 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 1999/31/ES o odlaganju odpadkov na odlagališčih ⁽¹⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o odlagališčih); in Direktiva (EU) 2018/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi direktiv 2000/53/ES o izrabljenih vozilih, 2006/66/ES o baterijah in akumulatorjih ter odpadnih baterijah in akumulatorjih ter 2012/19/EU o odpadni električni in elektronski opreми ⁽¹⁹⁾,

⁽⁸⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0198.

⁽⁹⁾ UL L 177, 5.6.2020, str. 32.

⁽¹⁰⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0201.

⁽¹¹⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0005.

⁽¹²⁾ UL C 433, 23.12.2019, str. 136.

⁽¹³⁾ UL C 433, 23.12.2019, str. 146.

⁽¹⁴⁾ UL C 76, 9.3.2020, str. 192.

⁽¹⁵⁾ UL L 155, 12.6.2019, str. 1.

⁽¹⁶⁾ UL L 150, 14.6.2018, str. 109.

⁽¹⁷⁾ UL L 150, 14.6.2018, str. 141.

⁽¹⁸⁾ UL L 150, 14.6.2018, str. 100.

⁽¹⁹⁾ UL L 150, 14.6.2018, str. 93.

sreda, 10. februar 2021

- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi ⁽²⁰⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba CLP),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. januarja 2017 z naslovom Vloga pridobivanja energije iz odpadkov v krožnem gospodarstvu (COM(2017)0034),
 - ob upoštevanju napovedi o svetovnih virih za leto 2019 ⁽²¹⁾ ter poročil o učinkoviti rabi virov in podnebnih spremembah ⁽²²⁾, ki jih je pripravil Mednarodni forum za vire,
 - ob upoštevanju objave v reviji Science z naslovom Evaluating scenarios toward zero plastic pollution (Ocenjevanje scenarijev za ničelno onesnaževanje s plastiko) ⁽²³⁾,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju mnenj Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov, Odbora za mednarodno trgovino, Odbora za promet in turizem in Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane (A9-0008/2021),
- A. ker je Mednarodni forum za vire v svoji napovedi o svetovnih virih za leto 2019 ocenil, da polovico vseh emisij toplogrednih plinov ter več kot 90 % izgube biotske raznovrstnosti in pomanjkanja vode povzročajo dejavnosti pridobivanja in predelave virov; ker je količina virov, ki jo porabi svetovno gospodarstvo, enaka količini virov 1,5 Zemlje in ker bi že zdaj za preživetje potrebovali tri Zemlje, če bi vsi trošili toliko, kot povprečen prebivalec EU, glavni cilj krožnega gospodarstva pa bi moral biti zmanjšanje celotne rabe naravnih virov in nastajanja odpadkov; ker bo za uresničitev tega treba ločiti gospodarsko rast od rabe virov, pri čemer je treba upoštevati razliko med absolutnim in relativnim ločevanjem;
- B. ker ti podatki ponazarjajo, da ima trajnostna raba virov, zlasti osnovnih surovin, osrednjo vlogo ter da je treba pospešiti ukrepe na vseh ravneh in po vsem svetu; ker je koncept krožnega gospodarstva sam po sebi horizontalen in bo znatno prispeval k doseganju drugih okoljskih ciljev, tudi ciljev Pariškega sporazuma;
- C. ker je prehod na krožno gospodarstvo ključnega pomena za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v EU ter doseganje podnebnega cilja Unije do leta 2030 in cilja neto ničelnih emisij toplogrednih plinov do leta 2050, za to pa treba temeljito prenoviti vrednostne verige v gospodarstvu;
- D. ker lahko prehod na krožno gospodarstvo spodbudi trajnostne poslovne prakse in se pričakuje, da bodo imela evropska podjetja in gospodarstva zaradi dobro razvitih poslovnih modelov EU, našega poznavanja krožnosti in strokovnega znanja o recikliranju vodilno vlogo v svetovnih prizadevanjih za doseganje krožnosti;
- E. ker bi morala biti načela krožnega gospodarstva osrednji element vsake evropske in nacionalne industrijske politike ter nacionalnih načrtov držav članic za okrevanje in odpornost v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost;
- F. ker je skupna poraba energije v EU precejšnja, dejavnosti v okviru krožnega gospodarstva pa bi morale zajemati tudi energetska učinkovitost ter trajnostno pridobivanje virov energije;
- G. ker je krožno gospodarstvo pomembno za doseganje različnih ciljev v zvezi s trajnostnim razvojem, vključno s ciljem 12 glede zagotovitve trajnostnih načinov porabe in proizvodnje ter ciljem 13 o podnebnih ukrepih;
- H. ker je zasnova izdelkov brez odpadkov in onesnaževanja eno od načel krožnega gospodarstva;

⁽²⁰⁾ UL L 353, 31.12.2008, str. 1.

⁽²¹⁾ <https://www.resourcepanel.org/reports/global-resources-outlook>

⁽²²⁾ <https://resourcepanel.org/reports/resource-efficiency-and-climate-change>

⁽²³⁾ <https://science.sciencemag.org/content/369/6510/1455>

sreda, 10. februar 2021

- I. ker lahko po podatkih iz nedavnih študij krožno gospodarstvo do leta 2030 poveča BDP EU za dodatnih 0,5 % in ustvari več kot 700 000 novih delovnih mest ⁽²⁴⁾, hkrati pa ima potencial za izboljšanje kakovosti delovnih mest; ker se je med letoma 2012 in 2018 število delovnih mest v EU, povezanih s krožnim gospodarstvom, povečalo za 5 % in zdaj znaša približno 4 milijone; ker se pričakuje, da bo mogoče v sektorju ponovne izdelave EU s politikami podpore in naložbami v industrijo do leta 2030 doseči letno vrednost med približno 70 in 100 milijardami EUR ter ustvariti od približno 450 000 do skoraj 600 000 povezanih delovnih mest;
- J. ker je trajnostno in odgovorno pridobivanje primarnih surovin ključno za doseganje učinkovite rabe virov in izpolnitev ciljev krožnega gospodarstva; ker je treba zato razviti standarde za trajnostno nabavo prednostnih surovin in proizvodov;
- K. ker je do 80 % okoljskega vpliva proizvodov določenih v fazi zasnove in ker zgolj 12 % materialov, ki jih uporablja industrija EU, izvira iz recikliranih materialov;
- L. ker se je zaradi hitrega povečanja e-trgovanja znatno povečala odpadna embalaža, kot so plastični proizvodi za enkratno uporabo in odpadni karton; ker je še vedno zaskrbljujoče pošiljanje odpadkov v tretje države;
- M. ker se ocenjuje, da se v EU vsako leto zavrže 88 milijonov ton hrane, od tega naj bi se je več kot polovica zavrгла v gospodinjstvih in na ravni potrošnikov; ker živilski odpadki bistveno vplivajo na okolje, saj predstavljajo približno 6 % vseh emisij toplogrednih plinov v EU;
- N. ker je plastika okoljski problem, če se z njo ne ravna pravilno, denimo v primeru smetenja, težavnosti ponovne uporabe in recikliranja, spornih snovi, emisij toplogrednih plinov in rabe virov;
- O. ker je agencija ECHA sprejela znanstveno mnenje o omejitvi uporabe mikroplastike, ki se namerno dodaja proizvodom na trgu EU/EGP v koncentraciji nad 0,01 % masnega deleža;
- P. ker se je po ocenah Evropske agencije za okolje (EEA) med letoma 1996 in 2012 količina oblačil, kupljenih na osebo v EU, povečala za 40 %, obenem pa se več kot 30 % oblačil v omarah v Evropi ne uporablja že vsaj eno leto; ker se več kot polovica oblačil po tem, ko se zavržejo, ne reciklira, temveč končajo v mešanih gospodinskih odpadkih, nato pa se pošljejo v sežigalnice ali odlagališča ⁽²⁵⁾;
- Q. ker je minilo že več kot dve leti, odkar je Medvladni panel za podnebne spremembe objavil posebno poročilo o globalnem segrevanju za 1,5 °C, v katerem je navedeno, da so za omejitev globalnega segrevanja na 1,5 °C potrebne hitre, daljnosežne in izjemne spremembe v vseh vidikih družbe, kakršnih še ni bilo;
1. pozdravlja novi akcijski načrt Komisije za krožno gospodarstvo; poudarja, da je krožno gospodarstvo skupaj s ciljem ničelnega onesnaževanja za okolje brez strupov ključnega pomena za zmanjšanje celotnega okoljskega odtisa evropske proizvodnje in potrošnje, da bi ostali v mejah zmogljivosti našega planeta, varovali človekovo zdravje ter obenem zagotovili konkurenčnost in inovativnost gospodarstva; poudarja, da lahko krožno gospodarstvo bistveno prispeva k doseganju ciljev Pariškega sporazuma, Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti in ciljev OZN za trajnostni razvoj;
2. poziva Komisijo, naj vse pobude v okviru akcijskega načrta predloži pravočasno v skladu s priložo k sporočilu, vsak zakonodajni predlog pa naj utemelji na celoviti oceni učinka, pri čemer je treba upoštevati tudi stroške neukrepanja;
3. poudarja, da lahko krožno gospodarstvo ponudi rešitve za nove izzive, s katerimi se soočamo in ki so se v krizi zaradi COVID-19 poosttrili, in sicer z okrepitevijo in zmanjšanjem ranljivosti vrednostnih verig v EU in po svetu, pa tudi z okrepitevijo odpornosti, trajnosti, konkurenčnosti in dobičkonosnosti evropskih industrijskih ekosistemov; meni, da se bo na ta način okrepila strateška avtonomija EU ter spodbudilo ustvarjanje delovnih mest; poudarja, da se je v pandemiji COVID-19 pokazalo, da je treba vzpostaviti okolje, ki omogoča krožno gospodarstvo; poziva države članice, naj krožno gospodarstvo vključijo v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost;

⁽²⁴⁾ https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/EllenMacArthurFoundation_Growth-Within_July15.pdf

⁽²⁵⁾ Poročilo o okoljskih kazalnikih za leto 2014: Environmental Impacts of Production-Consumption Systems in Europe (Poročilo o okoljskih kazalnikih za leto 2014: okoljski vplivi sistemov proizvodnje in potrošnje v Evropi). Evropska agencija za okolje, 2014.

sreda, 10. februar 2021

4. meni, da lahko krožno gospodarstvo EU in evropskim podjetjem omogoči, da bodo ohranila svojo inovativnost in konkurenčnost na svetovnem trgu ter obenem zmanjšala svoj okoljski odtis; zato poziva Komisijo in države članice, naj naložbe usmerijo v pospešeno izvajanje pobud za spodbujanje krožnega gospodarstva in podpiranje inovacij; meni, da bi bilo treba v okviru načrta EU za okrevanje (Next Generation EU), Sklada za pravični prehod in programa Obzorje Evropa uvesti ter spodbujati pobude, prakse, infrastrukturo in tehnologijo na področju krožnega gospodarstva;
5. poudarja, da je boljše delovanje notranjega trga pogoj za vzpostavitev krožnega gospodarstva v EU; poudarja zlasti, da je ustrezno izvajanje in učinkovito izvrševanje veljavnih pravil pomembno za dobro delujoč trajnostni enotni trg; želi spomniti, da je EU druga največja gospodarska velesila na svetu in obenem največja svetovna trgovinska velesila; poudarja, da je enotni trg močno orodje, ki ga je treba izkoristiti za ustvarjanje trajnostnih in krožnih proizvodov ali tehnologij, ki bodo postali naš prihodnji standard, saj bomo tako državljanom omogočili nakup cenovno ugodnih, varnih, okolju prijaznih in zdravih proizvodov;
6. poudarja, da je treba gospodarsko rast popolnoma ločiti od uporabe virov; poziva Komisijo, naj predlaga zavezujoče kratko- in dolgoročne cilje EU, ki bodo temeljili na znanstvenih podatkih, za zmanjšanje rabe primarnih surovin in vplivov na okolje; poziva, naj se določijo cilji EU na podlagi pristopa z retrospektivno analizo za zagotovitev verodostojnega izvajanja strateških ciljev v mejah zmogljivosti našega planeta, da bomo najpozneje do leta 2050 vzpostavili ogljično nevtralno, okoljsko trajnostno krožno gospodarstvo brez strupov;
7. poziva Komisijo, naj predlaga zavezujoče cilje EU, v skladu s katerimi bi do leta 2030 bistveno zmanjšali odtis materialov in potrošnje EU ter ju do leta 2050 uskladili z omejitvami našega planeta, in sicer na podlagi kazalnikov, ki bi jih do konca leta 2021 sprejeli v okviru posodobljenega okvira za spremljanje; poziva Komisijo, naj upošteva zglede, ki so jih postavile najbolj ambiciozne države, obenem pa tudi razlike med državami članicami zaradi njihovih različnih okoliščin in zmogljivosti;
8. poziva Komisijo, naj do leta 2021 uvede harmonizirane, primerljive in enotne kazalnike glede krožnosti, ki bodo zajemali kazalnike materialnega odtisa in odtisa potrošnje ter številne podkazalnike o učinkovitosti virov in ekosistemskih storitvah; s temi kazalniki bi morali meriti porabo virov na ravni EU, držav članic in posameznih sektorjev, vključno z uvozom in izvozom, ter biti usklajeni s harmonizirano oceno življenjskega cikla in metodologijo upoštevanja naravnega kapitala v računovodstvu; uporabljati bi se morali v vseh politikah, finančnih instrumentih in regulativnih pobudah Unije;
9. pozdravlja zavezo Komisije za posodobitev in pregled okvira za spremljanje krožnega gospodarstva; obžaluje, da sedanji okvir za spremljanje ne vsebuje celovitega in celostnega sklopa kazalnikov, ki bi omogočili merjenje ločevanja gospodarske rasti od rabe virov in vpliva na okolje; poudarja, da bi moral okvir za spremljanje zajemati omenjene kazalnike krožnosti ter tudi celotni sklop ciljev in dejanske ukrepe iz akcijskega načrta za krožno gospodarstvo, da bi se zagotovil učinkovit instrument za merjenje krožnosti in napredka pri celovitem doseganju njenih ciljev;
10. poudarja tudi, da so potrebne znanstveno zanesljive meritve, da bi zajeli sinergije med krožnim gospodarstvom in blažitvijo podnebnih sprememb, tudi z meritvijo ogljičnega odtisa;
11. želi opozoriti na priložnosti, ki jih ponuja optimalna uporaba izdelkov in storitev, ter na ukrepe za podaljšanje življenjskega cikla in uporabe materialov; v zvezi s tem zlasti poudarja, da je mogoče združiti rešitve krožnega gospodarstva in digitalizacije; poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo ukrepe za podpiranje novih trajnostnih in krožnih poslovnih modelov, kot so pristopi proizvodov kot storitev, ki varčujejo z viri in zmanjšujejo okoljske vplive ter obenem zagotavljajo varstvo potrošnikov; Komisijo tudi poziva, naj v novi pobudi za trajnostne izdelke olajša pristope proizvodov kot storitev, Komisijo in države članice pa, naj odpravijo nepotrebne regulativne in fiskalne ovire za te pristope ter spodbujajo razvoj infrastrukture, ki omogoča krožnost in trajnostno digitalno gospodarstvo; opozarja, da na podnebje in okolje bistveno vpliva tudi digitalizacija zaradi večjega povpraševanja po energiji, pridobivanja surovin in ustvarjanja odpadne elektronske opreme; poziva Komisijo, naj oceni in obravnava te izzive, tako da vzpostavi metodologijo za spremljanje in količinsko opredelitev okoljskega vpliva digitalnih tehnologij, struktur in storitev, vključno s podatkovnimi središči, ter predlaga ukrepe, po potrebi tudi zakonodajne, za zagotovitev okoljske trajnosti digitalnih rešitev, ki energetsko učinkovitost, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in rabo virov ter vzpostavitev krožnega gospodarstva postavljajo v središče trajnostnega digitalnega prehoda;

sreda, 10. februar 2021

12. poziva Komisijo, naj opredeli potrebne regulativne in druge ukrepe za odpravo upravnih in pravnih ovir za krožno, delitveno in storitveno gospodarstvo ter za spodbujanje njegovega razvoja; zlasti jo še poziva, naj prouči, kako bi se bilo mogoče spoprijeti z izzivi, kot sta vprašanja odgovornosti in lastninskih pravic, ki so povezani z delitvenim in storitvenim gospodarstvom, pri čemer je treba nujno izboljšati pravno varnost za proizvajalce in potrošnike, če naj bi omogočili uporabo teh konceptov; predlaga, naj Komisija prouči možnost razvoja evropske strategije za delitveno in storitveno gospodarstvo, ki bo ta vprašanja obravnavala, kot tudi socialna vprašanja;

13. poudarja, da je treba bolje razumeti, kako je mogoče s tehnologijami umetne inteligence podpreti krožno gospodarstvo s spodbujanjem njihove uporabe pri snovanju, poslovnih modelih in infrastrukturi; poudarja, da je pomembno obravnavati digitalizacijo kot sredstvo za omogočanje krožnega gospodarstva, zlasti kar zadeva potne liste proizvodov ali informacije o materialih v okviru vseevropskega podatkovnega prostora; poudarja, da bosta izboljšanje dostopnosti in izmenjava podatkov ključnega pomena, ob zagotavljanju dejavnega sodelovanja med deležniki za zagotovitev, da bodo novi pristopi ostali pravični in vključujoči ter ščitili zasebnost in varnost podatkov;

14. poudarja, da je treba ustvariti ekonomske spodbude in ustrezno regulativno okolje za inovacije v krožnem gospodarstvu, materiale in poslovne modele, ter obenem odpraviti subvencije, ki izkrivljajo trg in so okolju škodljive, ter poziva, naj se to podpre v novi industrijski strategiji za Evropo ter v strategiji za mala in srednja podjetja; poudarja posebno vlogo prvih na trgu, malih in srednjih podjetij ter zagonskih podjetij pri prehodu na krožno gospodarstvo; poudarja, da lahko raziskave na področju trajnostnih materialov, postopkov, tehnologij in proizvodov ter njihova razširitev na industrijski ravni evropskim podjetjem zagotovijo svetovno konkurenčno prednost; poudarja, da so na evropski in nacionalni ravni potrebni odločni ukrepi za zagotovitev podpore vodilnim podjetjem v krožnem gospodarstvu in krožnim poslovnim modelom;

15. poudarja, da je treba v prehod na bolj krožno gospodarstvo kot deležnika vključiti evropsko industrijo; poudarja, da so ukrepi za spodbujanje krožnega gospodarstva ključnega pomena za razogljičenje industrije; poziva h krožnim pristopom v industriji na vseh ravneh zasnove izdelkov, pridobivanja surovin, ponovne uporabe in recikliranja izdelkov ter ravnanja z odpadki, ter poudarja, da je treba spodbuditi razvoj vodilnih trgov za trajnostne industrijske materiale in proizvode;

16. poziva podjetja, naj v okviru letnih poročil pripravijo načrte prehoda, v katerih bodo opisala, kako in kdaj nameravajo doseči podnebno nevtralnost, krožno gospodarstvo in trajnostnost;

17. poziva države članice, naj dajo prednost možnostim z minimalnimi upravnimi bremenmi ter okrepijo razvoj javno-zasebnih partnerstev na področju raziskav in razvoja, ki zagotavljajo sistemske in celostne rešitve;

18. poziva Komisijo, naj vzpostavi regulativni okvir za certificiranje vseh rešitev za naravno in tehnološko odstranjevanje ogljika, vključno z zajemanjem, shranjevanjem in uporabo ogljika;

19. poudarja ključno vlogo biomimetike kot pospeševalca krožnosti pri spodbujanju biomimetičnih rešitev, ki z zasnovo zmanjšujejo rabo materiala, energije in strupenih spojin ter zagotavljajo trajnostne, regenerativne in inovativne rešitve, ki temeljijo na naravi in se lahko uporabljajo za številne sektorje;

20. poziva k ustreznemu številu osebja in proračunu za službe Komisije, ki so pristojne za zagotavljanje uspešnega izvajanja akcijskega načrta; poudarja, da mora dodelitev sredstev ustrezati tako sedanjim kot dolgoročnim političnim prednostnim nalogam, zato v okviru evropskega zelenega dogovora pričakuje znatno okrepitev človeških virov zlasti v Generalnem direktoratu Komisije za okolje;

Okvir politike za trajnostne izdelke

21. poudarja, da je treba linearno gospodarstvo po načelu „vzemi, naredi, odvrzi“ preoblikovati v resnično krožno gospodarstvo, ki bo temeljilo na naslednjih načelih: zmanjševanje rabe energije in virov, ohranjanje ekonomske vrednosti, preprečevanje nastajanja odpadkov, zasnova izdelkov iz odpadkov, škodljivih snovi ter onesnaževal, nadaljnja uporaba proizvodov in materialov v zaprtih zankah, varovanje zdravja ljudi, spodbujanje koristi za potrošnike ter obnova naravnih sistemov; meni, da bi bilo treba te cilje upoštevati pri novem okviru politike za trajnostne proizvode ter celotni strategiji za

sreda, 10. februar 2021

krožno gospodarstvo in industrijski strategiji; poudarja, da je treba trajnostne krožne sisteme v celoti vključiti v vse dejavnosti, tudi politike, proizvode, proizvodne procese in poslovne modele;

22. poudarja, da bi morali trajnostni, krožni, varni in nestrupeni proizvodi in materiali ter storitve na trgu EU postati pravilo in ne izjema ter bi morali veljati kot privzeta, a tudi privlačna, cenovno primerna in dostopna možnost za vse potrošnike; zato pozdravlja načrt Komisije glede priprave zakonodajne pobude o trajnostnih izdelkih, da bi določili horizontalna načela za politiko za trajnostne proizvode in zavezujoče zahteve za izdelke, dane na trg EU;

23. odločno podpira, da se področje uporabe direktive o okoljsko primerni zasnovi ⁽²⁶⁾ razširi na proizvode, ki niso povezani z energijo, in da se opredelijo horizontalna načela glede trajnosti in standardi glede delovanja, popravljivosti, ponovne uporabnosti, netoksičnosti, nadgradljivosti, možnosti recikliranja, vsebnosti recikliranih materialov ter učinkovite rabe virov in energije za posamezne proizvode, ki se dajejo na trg EU, ter poziva Komisijo, naj v tem letu v zvezi s tem predstavi predlog; hkrati ponovno poziva Komisijo, naj bo pri izvajanju zahteve glede okoljsko primerne zasnove izdelkov, ki porabljajo energijo, v okviru veljavne direktive o okoljsko primerni zasnovi ambiciozna, tudi v zvezi s spodbujanjem krožnega gospodarstva;

24. poudarja, da je treba ohraniti skladen in jasen evropski zakonodajni okvir za trajnostne izdelke, ter da je treba okrepiti ustvarjanje sinergije z drugimi ukrepi, vključno z uvedbo oznake EU; poudarja, da so poleg minimalnih zakonskih standardov za zasnovo izdelkov potrebne tudi tržne spodbude za najbolj trajnostna podjetja ter trajnostne izdelke in materiale;

25. spodbuja Komisijo, naj predlaga cilje glede materialnega in okoljskega odtisa v celotnem življenjskem ciklu posameznih kategorij izdelkov, ki se dajejo na trg EU, tudi najbolj ogljično intenzivnih polizdelkov; nadalje jo poziva, naj za posamezne izdelke in/ali sektorje uvede zavezujoče cilje glede vsebnosti recikliranih materialov ter zagotovi učinkovitost, varnost in za recikliranje primerno zasnovo izdelkov; poziva jo tudi, naj za doseganje teh ciljev zagotovi spodbudne tehnološke, regulativne in tržne pogoje, pri čemer naj upošteva potrebne industrijske spremembe in naložbene cikle v posameznih sektorjih, ter naj razmisli o uvedbi zahtev glede izboljšanja trajnostnosti storitev;

26. podpira načrt za uvedbo digitalnih „potnih listov“ za izdelke, da bi podjetjem, organom za nadzor trga in potrošnikom omogočili, da spremljajo podnebne, okoljske, socialne in druge vplive izdelkov vzdolž celotne vrednostne verige, ter za zagotovitev zanesljivih, preglednih in zlahka dostopnih informacij o trajnosti izdelka in njegovem vzdrževanju, možnostih ponovne uporabe, popravila in razstavljanja, ravnanju z izdelkom ob koncu življenjske dobe ter sestavi, uporabljenih materialih in kemikalijah ter njegovih okoljskih in drugih vplivih; poziva Komisijo, naj oceni možnosti za uvedbo ustrezne oznake; poudarja, da se pri uvedbi digitalnih potnih listov za izdelke ne sme nepotrebno regulativno obremeniti podjetij; meni, da morajo biti združljivi z drugimi digitalnimi orodji, denimo s prihodnjim načrtom za prenovu stavbe in podatkovno zbirko SCIP;

27. poudarja, da je doseganje ciklov nestrupenih materialov ključno za uspeh krožnega gospodarstva in razvoj trajnostnega enotnega trga, kot tudi za zagotavljanje nestrupenega okolja za evropske državljane; zato ponavlja stališča iz svoje resolucije o trajnostni strategiji za kemikalije in resolucije o rešitvi vprašanja stičišča med zakonodajo o kemikalijah, proizvodih in odpadkih, ter poudarja, da je treba čim prej sprejeti potrebne ukrepe za izvajanje strategije na področju kemikalij za trajnostnost, da bi zagotovili okolje brez strupov;

28. poudarja, da imajo potrošniki pravico do bolj natančnih, usklajenih in točnih informacij o tem, kako izdelki in storitve skozi življenjsko dobo vplivajo na okolje in podnebje, vključno v zvezi z njihovo trajnostjo in popravljivostjo, ter poziva k ukrepanju proti zavajanju v zvezi z okoljskimi praksami in lažnim okoljskim trditvam, ki se nanašajo na proizvode, na prodaj na spletu in drugje; odločno podpira namero Komisije, da predlaga zakonsko ureditev uporabe ekoloških trditev z uvedbo zanesljivih in usklajenih metod izračunavanja v celotni vrednostni verigi na podlagi usklajenih kazalnikov in ocene življenjskega cikla, kot je okoljski odtis, vključno glede preprečevanja odpadkov, rabe surovin,

⁽²⁶⁾ Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (UL L 285, 31.10.2009, str. 10).

sreda, 10. februar 2021

izogibanja škodljivim snovem, zagotavljanja trajnosti in življenjske dobe izdelkov ter zasnove, ki omogoča njihovo popravilo in recikliranje; nadalje poudarja, da je treba nedavno spremenjeno Direktivo 2005/29/ES⁽²⁷⁾ izvrševati s proaktivnimi ukrepi, ki obravnavajo ekološke trditve;

29. poziva Komisijo, naj podpre razvoj digitalnih orodij za obveščanje potrošnikov, s čimer bi se okrepila njihova vloga v digitalni dobi; poudarja, da so spletne platforme in spletne tržnice pomembne za spodbujanje trajnostnih proizvodov in storitev, ter ugotavlja, da bi lahko potrošnikom zagotovile jasnejše in razumljivejše informacije o trajnosti in popravljivosti proizvodov, ki jih ponujajo;

30. poudarja, da je treba vlogo okoljskega znaka EU kot merila za okoljsko trajnost okrepiti, in sicer z izboljšanjem tržne in potrošniške ozaveščenosti in prepoznavnosti, določitvijo celovitih standardov, vključitvijo dodatnih ustreznih izdelkov v ta sistem in olajšanjem njegove uporabe v okviru javnih naročil;

31. podpira načrtovane pobude za izboljšanje trajnosti in popravljivosti izdelkov v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, pri čemer je treba tudi krepiti pravice potrošnikov, in sicer tako na trgih poslovanja med podjetji in potrošniki kot na trgih medpodjetniškega poslovanja; zato toplo pozdravlja načrtovano pobudo za uvedbo pravice do popravila, ki bi veljala vsaj za podaljšano življenjsko dobo proizvodov ter s katero bi omogočili dostop do rezervnih delov, izčrpnih informacij in cenovno ugodnih storitev popravil za potrošnike;

32. v zvezi s tem poziva k ukrepom za zagotovitev brezplačnega dostopa do potrebnih informacij o popravilu in vzdrževanju za vse udeležence na trgu, vključno z informacijami o nadomestnih delih in posodobitvah programske opreme, in sicer ob upoštevanju zahtev glede varnosti potrošnikov in brez poseganja v Direktivo (EU) 2016/943⁽²⁸⁾, ter k ukrepom za zagotovitev dostopa do nadomestnih delov brez nepoštenih ovir za vse akterje v sektorju popravil, tudi za neodvisne serviserje in potrošnike, za določitev obveznega najkrajšega obdobja za razpoložljivost nadomestnih delov in/ali posodobitev in najdaljših rokov dobave za razširjeno skupino kategorij proizvodov ob upoštevanju njihovih posebnosti in na podlagi ocene učinka, in naj se oceni, kako ustrezno spodbujati popravila v okviru zakonsko urejene garancijske dobe; poudarja, da bi morali prodajalci vse udeležence na trgu obvestiti o popravljivosti svojih proizvodov;

33. poziva k jasni in lahko razumljivi, usklajeni prostovoljni shemi označevanja trajnosti proizvoda (tj. o ocenjeni življenjski dobi proizvoda) in popravljivosti ter k oblikovanju enotne oznake popravljivosti in uvedbi enotne lestvice popravljivosti, da bi potrošnikom olajšali odločanje; poziva k minimalnim zahtevam glede informacij v skladu z direktivama 2005/29/ES in 2011/83/EU⁽²⁹⁾; poziva Komisijo, naj pri pripravi pregleda Direktive (EU) 2019/771⁽³⁰⁾ razmisli o razširitvi tako garancijskih pravic kot tudi pravil obrnjenega dokaznega bremena za nekatere kategorije proizvodov z višjo pričakovano življenjsko dobo in o uvedbi neposredne odgovornosti proizvajalca;

34. poziva k sprejetju zakonodajnih ukrepov za zaustavitev praks, ki povzročajo načrtovano zastarelost, tudi tako, da se razmisli o možnosti uvrstitve teh praks na seznam iz Priloge I k Direktivi 2005/29/ES;

⁽²⁷⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

⁽²⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o varstvu nerazkritega strokovnega znanja in izkušenj ter poslovnih informacij (poslovnih skrivnosti) pred njihovo protipravno pridobitvijo, uporabo in razkritjem (UL L 157, 15.6.2016, str. 1).

⁽²⁹⁾ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

⁽³⁰⁾ Direktiva (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb za prodajo blaga, spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 in Direktive 2009/22/ES ter razveljavitvi Direktive 1999/44/ES (UL L 136, 22.5.2019, str. 28).

sreda, 10. februar 2021

35. pozdravlja, da namerava Komisija uvesti zakonodajo, ki bo prepovedovala uničenje neprodanega trajnega blaga, razen če bi ogrožalo varnost ali zdravje; poudarja, da bi morali postati recikliranje, ponovna uporaba in redistribucija neživilskih izdelkov splošno pravilo, ki bi se tudi zakonsko izvrševalo;

36. poudarja, da je treba okrepiti notranji trg za trajnostne izdelke, in meni, da bi moral pri tem vodilno vlogo prevzeti javni sektor; ugotavlja, da javni organi pri izbiri najboljših ponudb za blago, storitve ali gradnje kot merilo za oddajo naročila še vedno pogosto uporabljajo merilo najnižje cene; podpira, da bi v sektorski zakonodaji določili minimalna obvezna merila in cilje za zelena javna naročila;

37. poudarja, da imajo pri pospeševanju prehoda na trajnostno in krožno gospodarstvo pomembno vlogo zelena javna naročila, zato jih je pomembno izvajati tudi med gospodarskim okrevanjem EU;

38. poziva Komisijo, naj pripravi zakonodajni predlog o zelenih postopkih javnega naročanja; meni, da bi morali biti izdelki in rešitve, ki so bili ponovno uporabljeni, popravljene in ponovno proizvedeni oziroma obnovljeni, ter drugi izdelki in rešitve, ki so gospodarni z energijo in viri ter ki imajo v svoji življenjski čim manjši okoljski vpliv, v skladu s cilji evropskega zelenega dogovora samodejno izbrani v vseh javnih naročilih, in če ne bi bili prednostna izbira, bi se moralo uporabljati načelo „upoštevaj ali pojasni“; Komisijo tudi poziva, naj zagotovi smernice v podporo podjetjem pri trajnostnem javnem naročanju; poziva, naj se za Komisijo in države članice ob spoštovanju načela subsidiarnosti uvede obvezno poročanje o trajnostnosti v odločitvah o javnih naročilih;

39. poudarja, da je treba spodbujati visokokakovostne tokove zbiranja materialov, ponovno uporabo in recikliranje ter ohranjati najvišjo vrednost materialov, pa tudi čiste, nestrupene in trajnostne zaprte snovne zanke; poudarja, da je treba povečati razpoložljivost in kakovost recikliranih materialov in se pri tem osredotočiti na zmožnost materialov, da po recikliranju ohranijo svoje prvotne lastnosti, tako da lahko pri prihodnji uporabi nadomestijo primarne surovine; ob tem poudarja, da je treba spodbujati tako večjo možnost recikliranja pri zasnovi izdelkov kot tudi ukrepe za učinkovito ločeno zbiranje in kavcijske sisteme vračanja embalaže; poziva, naj se po načelu bližine podpre postavljanje obratov in zmožljivosti za recikliranje na lokacijah, kjer tovrstnih obratov še ni;

40. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo razvoj visokokakovostne infrastrukture za zbiranje, razvrščanje, ponovno uporabo materialov in recikliranje ter podprejo raziskave o razvoju nove inovativne tehnologije, s katero se bo minimalizirala raba virov in nastajanje preostanka odpadkov, povečal donos in izboljšala kakovost sekundarnih materialov, ki jih bo mogoče ponovno uporabiti in reciklirati, ter s katero bo mogoče dekontaminirati reciklirane materiale in v povezavi z drugimi tehnologijami zmanjšati skupni okoljski, pa tudi energetski in podnebni odtis; meni, da ima kemično recikliranje, kadar izpolnjuje te zahteve, potencial za prispevanje k zaprtju zanke za nekatere tokove odpadkov;

41. poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bodo zdravstveni, okoljski in podnebni vplivi procesov in rezultatov novih tehnologij recikliranja in predelave še pred zagotovitvijo finančnih spodbud temeljito ocenili na industrijski ravni, ter naj poskrbi, da bo ves postopek ocenjevanje pregleden;

42. meni, da je mora kemično recikliranje ustrezati opredelitvi recikliranja v skladu z okvirno direktivo o odpadkih, zato da predelava v materiale in snovi, ki naj bi se uporabili kot gorivo, ne bo štela za kemično recikliranje; poziva Komisijo, naj priskrbi pravno potrditev za to;

43. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo omogočijo digitalne tehnologije, kot sta blokovna veriga in digitalni vodni žig, ter naj poskrbijo, da bodo interoperabilne, tako da bodo lahko s sledenjem, spremljanjem in popisom rabe virov in tokov izdelkov v vseh fazah njihovega življenjskega cikla podpirale razvoj krožnega gospodarstva;

44. poudarja, da bi bilo pomembno izboljšati dostop do sredstev za raziskovalne in inovacijske projekte na področju krožnega gospodarstva; zato poziva Komisijo, naj dejavnosti programa Obzorje Evropa usmeri v podporo raziskavam in inovacijam za:

— postopke in tehnologije na področju recikliranja;

— učinkovito rabo virov pri industrijskih procesih;

— inovativne in trajnostne materiale, proizvode, postopke, tehnologije in storitve ter njihovo uvajanje na industrijski ravni;

sreda, 10. februar 2021

- biogospodarstvo z inovacijami na biološki osnovi, kar zajema razvoj materialov in proizvodov na biološki osnovi;
- satelite za opazovanje Zemlje, saj imajo lahko pomembno vlogo pri spremljanju razvoja krožnega gospodarstva z ocenjevanjem pritiska na primarne surovine in pa stopnje emisij;

45. poudarja, da imajo lahko trajnostni in obnovljivi viri pomembno vlogo v krožnih procesih, usmerjenih v razogljičenje, ter da lahko uporaba energije iz obnovljivih virov izboljša krožnost življenjskih ciklov izdelkov in spodbuja energetski prehod;

46. poudarja, da bi moral zakonodajo, povezano z okvirom politik za trajnostne izdelke, podpirati zanesljiv in pregleden sistem ogljičnega in okoljskega računovodstva, ki bi spodbujal naložbe v izdelke in procese krožnega gospodarstva;

47. poudarja, da je treba pri določanju standardov za podnebni in okoljski vpliv izdelkov skozi vso vrednostno verigo upoštevati njihov celotni življenjski cikel, vpliv pridobivanja materialov, polizdelkov, rezervnih delov in stranskih proizvodov; meni, da je treba standarde določiti z odprtim, preglednim in znanstveno utemeljenim postopkom, v katerega bodo vključeni vsi ustrezni deležniki; glede tega spodbuja k določitvi skupnih metodologij za ocenjevanje življenjskega cikla in izboljšano zbiranje podatkov;

48. poudarja, da je za izvajanje politike za trajnostne proizvode poglobitnega pomena standardizacija, saj zagotovi zanesljive opredelitve, metriko in preskuse lastnosti, kot sta trajnost in popravljivost;

49. vztraja, da je treba pravočasno zasnovati standarde EU in da morajo biti skladni z okoliščinami dejanske rabe, pri tem pa je treba preprečiti upravna ozka grla za deležnike, kar bi povzročilo zamudo pri objavi standardov;

50. želi spomniti na sporočilo Komisije z dne 1. junija 2016 z naslovom Evropski standardi za 21. stoletje in na delo, ki je bilo opravljeno ob skupni pobudi za standardizacijo; poziva Komisijo, naj to pobudo dodatno okrepi in sprejme nove ukrepe in načrte za izboljšanje delovanja evropskih organizacij za standardizacijo;

51. meni, da je učinkovito izvajanje in izvrševanje zakonodaje EU v zvezi z zahtevami glede varnosti proizvodov in trajnostnosti bistveno za zagotovitev, da so proizvodi, dani na trg, skladni z ustreznimi pravili in Uredbo (EU) 2019/1020⁽³¹⁾; dodaja, da številni proizvodi, kupljeni prek spleta in uvoženi v EU, ne izpolnjujejo minimalnih varnostnih zahtev EU; poziva Komisijo in države članice, naj si intenzivneje prizadevajo zagotoviti skladnost proizvodov, vključno s proizvodi, ki se prodajajo prek spleta, in naj se spoprimejo s tveganji za varnost potrošnikov, ki jih prinašajo ponarejeni proizvodi, tako da izvajajo okrepljen nadzor trga in uvedejo enakovredne standarde carinskega nadzora, pa tudi z okrepljenim sodelovanjem na tem področju ter povečanjem proračunskih sredstev in dodatnimi človeškimi viri; zato poziva k učinkovitejšemu nadzoru EU, in sicer z določitvijo harmoniziranih pravil o najmanjšem številu in pogostosti pregledov ter s pooblastitvijo Komisije, naj spremlja in pregleduje dejavnosti nacionalnih organov za nadzor trga;

52. poudarja, da so se prostovoljni sporazumi izkazali za neučinkovite pri doseganju trajnostne in univerzalne polnilne rešitve za mobilno radijsko opremo; ponovno poziva Komisijo, naj nujno začne izvajati določbe Direktive 2014/53/EU⁽³²⁾ o radijski opremi, zlasti pa naj v okviru globalne strategije za zmanjšanje elektronskih odpadkov uvede univerzalni polnilnik za pametne telefone ter vse male in srednje elektronske naprave, da bi čim bolj zagotovili standardizacijo, združljivost in interoperabilnost zmogljivosti za polnjenje oziroma brezžično polnjenje; jo poziva, naj vzporedno s tem pravočasno pripravi strategijo za ločevanje, da potrošniki ne bi bili prisiljeni z novo napravo kupovati tudi novega polnilnika, kar bi omogočilo večje okoljske koristi, prihranek stroškov in večjo korist za potrošnike; ponovno poudarja, kako pomembno je, da potrošniki z usklajenim označevanjem prejmejo lahko berljive, zanesljive in ustrezne informacije o relevantnih lastnostih

⁽³¹⁾ Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L 169, 25.6.2019, str. 1).

⁽³²⁾ Direktiva 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu in razveljavitvi Direktive 1999/5/ES (UL L 153, 22.5.2014, str. 62).

sreda, 10. februar 2021

polnilnikov, kot sta interoperabilnost in učinkovitost polnjenja, vključno s skladnostjo s standardom USB 3.1 ali višje, da bi se lahko odločili za najbolj priročno, stroškovno učinkovito in trajnostno možnost;

53. poudarja, da je med že obstoječimi in prihodnjimi ukrepi EU in držav članic potrebna skladnost politik, zato se da bodo uresničevali cilji akcijskega načrta ter da bo za krožne tehnologije, proizvode in storitve zagotovljena gospodarska in naložbena gotovost, kar bo spodbudilo tudi konkurenčnost EU in inovacije; poziva Komisijo, naj uredi vse morebitne regulativne nedoslednosti ali prepreke in pravno negotovost, ki onemogočajo popolno uveljavitev krožnega gospodarstva; poziva k ekonomskim spodbudam, kot so določanje cen CO₂, razširjena odgovornost proizvajalca s prilagajanjem pristojbin na podlagi ekoloških vidikov in davčne spodbude, ter k drugim finančnim spodbudam za trajnostne potrošniške izbire; meni, da bi morali biti ti ukrepi po možnosti skladni s tehničnimi merili za pregled krožnega gospodarstva, opredeljenimi v uredbi o taksonomiji; poziva države članice, naj razmislijo o ciljih krožno gospodarstva v vsej ustreznih nacionalni zakonodaji in naj poskrbijo, da bo popolnoma usklajena s cilji in ukrepi iz strategije EU za krožno gospodarstvo; poleg tega poziva Komisijo, naj se osredotoči na izvajanje zakonodaje, povezane s krožnim gospodarstvom, da bi zagotovila enake konkurenčne pogoje za krožne proizvodne postopke in poslovne modele;

Ključne vrednostne verige izdelkov: elektronika ter informacijsko-komunikacijska tehnologija

54. podpira pobudo za krožno elektroniko, ki bi morala obravnavati pomanjkljivosti glede trajnosti, krožne zasnove, vsebnosti nevarnih in škodljivih snovi, vsebnosti recikliranih materialov, popravljivosti, razpoložljivosti rezervnih delov, nadgradljivosti, preprečevanja nastajanja e-odpadkov ter zbiranja, ponovne uporabe in recikliranja; poziva tudi k vključitvi vprašanj, povezanih z zgodnjo zastarelostjo, kamor sodi tudi zastarelost izdelkov zaradi sprememb programske opreme; poziva k uskladitvi in izboljšanju infrastrukture za recikliranje odpadne električne in elektronske opreme v EU;

55. meni, da je treba potrošnikom močno olajšati zbiranje elektronskih odpadkov; pozdravlja zavezo Komisije, da bo preučila možnosti za vseunijsko shemo ponovnega sprejema informacijsko-komunikacijskotehnoloških proizvodov, in je prepričan, da bi morali pri tem zajeti čim širši nabor izdelkov; poudarja, da je pomembno, da so sistem za vračanje in vsi drugi modeli zbiranja zasnovani tako, da ščitijo možnost ponovne uporabe informacijsko-komunikacijskotehnoloških proizvodov in zagotavljajo izvajalcem dejavnosti ponovne uporabe dostop do blaga, ki ga je mogoče ponovno uporabiti;

56. poudarja, da imajo ukrepi za okoljsko primerno zasnovo velik potencial, in želi spomniti, da direktivi o okoljsko primerni zasnovi in o označevanju z energijskimi nalepkami⁽³³⁾ že sami zagotovili skoraj polovico prihranka zaradi energetske učinkovitosti, ki ga je EU postavila kot cilj za leto 2020; poudarja, da je treba hitro dokončati delo v zvezi z okoljsko primerno zasnovo elektronike in informacijsko-komunikacijske tehnologije, torej pametnih telefonov, tablic, računalnikov in tiskalnikov (vključno s kartušami), postaj in podsistemov mobilnih omrežij in omrežne opreme, zato da se bodo najkasneje leta 2021 predlagali ustrezni ukrepi;

57. poudarja, da je pomembno spodbujati bolj trajnostne vzorce porabe in proizvodnje elektronike ter informacijsko-komunikacijske tehnologije, ter poziva Komisijo, naj preuči možnost uvedbe informacij za potrošnike o razlikovanju med posodobitvami za odpravo napak in za nadgradnjo ter o ogljičnem odtisu porabe podatkov;

58. poziva, naj se uvede obvezna certifikacijska shema za izvajalce recikliranja elektronskih odpadkov, da se zagotovita učinkovita snovna predelava in varstvo okolja;

59. poziva Komisijo, naj poleg pobude za krožno elektroniko pripravi pobudo za krožno in trajnostno digitalizacijo, informacijsko-komunikacijsko tehnologijo ter načrt za umetno inteligenco;

Ključne vrednostne verige izdelkov: baterije in vozila

60. poudarja, da je glede na prehod na brezemisijско mobilnost in električna omrežja z obnovljivimi viri in glede na to, da je treba poskrbeti za trajnostno in etično pridobivanje surovin in kritičnih surovin v novih zakonodajnih okvirih, potreben strateški, okoljsko trajnosten, trajnostni in etični pristop do baterij in vozil; poziva k oblikovanju konkurenčnih in odpornih vrednostnih verig za proizvodnjo, ponovno uporabo in recikliranje baterij v EU;

⁽³³⁾ Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (UL L 153, 18.6.2010, str. 1).

sreda, 10. februar 2021

61. pozdravlja predlog Komisije za novo uredbo o baterijah in odpadnih baterijah, ter meni, da bi moral novi regulativni okvir EU za baterije zajemati vsaj: trajnostno, etično in varno pridobivanje surovin, okoljsko primerno zasnovano z ukrepi za vsebnost recikliranih materialov, nadomestitev nevarnih in škodljivih snovi, kjer je mogoče, boljše ločeno zbiranje, ponovno uporabo, obnavljanje, ponovno izdelavo, spremembo namena in recikliranje, vključno z višjimi cilji recikliranja, predelavo dragocenih materialov in razširjeno odgovornostjo proizvajalca, ter z ukrepi za obveščanje potrošnikov; okvir bi moral zajemati vplive na okolje v vsej življenjski dobi ter vsebovati namenske določbe o baterijah, povezane z mobilnostjo in hranjenjem energije;

62. je zaskrbljen zaradi velike odvisnosti EU od uvoza surovin za proizvodnjo baterij; je prepričan, da bi si lahko z boljšimi sistemi za recikliranje baterij zagotovili velik delež surovin, potrebnih za proizvodnjo baterij v EU;

63. izraža zaskrbljenost zaradi socialno-ekonomskega vpliva pridobivanja mineralov, zlasti kobalta; prosi Komisijo, naj oceni možnosti za izvedljiv zakonodajni okvir, s katerim bi zagotovili etično pridobivanje materialov in uvedli zakonodajo o obvezni potrebni skrbnosti, da bi se spoprijeli s problemom negativnega mednarodnega vpliva na okolje in človekove pravice;

64. pozdravlja, da namerava Komisija pregledati direktivo o izrabljenih vozilih ⁽³⁴⁾; poziva Komisijo, naj to direktivo posodobi, da bo v celoti odražala in spoštovala načela krožnega gospodarstva, vključno z načrtnim preprečevanjem nastajanja odpadkov, nadgradljivostjo, modularnostjo, popravljivostjo, možnostjo ponovne uporabe in možnostjo recikliranja materialov ob najvišji ravni vrednosti, ob tem, da bo največjo prednost dajala ponovni uporabi; poziva Komisijo, naj poskrbi za učinkovite verige ponovne uporabe za proizvajalce avtomobilov in za sheme razširjene odgovornosti proizvajalca; poziva Komisijo, naj izboljša poročanje o izrabljenih vozilih prek evropske podatkovne zbirke; poziva Komisijo, naj pojasni, okrepi in nadzira načelo, da je treba pred razrezom in drobljenjem avtomobilov vedno poskrbeti, da se vozilo razstavi in deli ponovno uporabijo;

65. poudarja, da je treba v okviru programa Obzorje Evropa dodatno spodbujati raziskave in inovacije na področju postopkov in tehnologij recikliranja, da bi povečali potencial krožnega gospodarstva na področju baterij; se zaveda vloge malih in srednjih podjetij v sektorju zbiranja in recikliranja;

Ključne vrednostne verige izdelkov: embalaža

66. ponavlja, da naj bi do leta 2030 poskrbeli, da bo mogoče vso embalažo ponovno uporabiti ali na ekonomsko izvedljiv način reciklirati, in poziva Komisijo, naj nemudoma predstavi ustrezen zakonodajni predlog, vključno z ukrepi in cilji za zmanjšanje količine odpadkov in ambiciozno zastavljenimi bistvenimi zahtevami v direktivi o odpadni embalaži, s katerimi bi v e-trgovini in drugod zmanjšali odvečno embalažo, izboljšali možnosti recikliranja, povečali vsebnost recikliranih materialov, postopno opustili nevarne in škodljive snovi in spodbujali ponovno uporabo; poudarja, da se s tem ne sme ogroziti varnost hrane ali higienski standardi; poziva naj bodo ti ukrepi usmerjeni k čim boljšim okoljskim rezultatom v skladu s hierarhijo odpadkov in k čim nižjemu ogljikovemu odtisu;

67. poudarja, da ima embalaža bistveno vlogo pri varnosti proizvodov, zlasti pri varnosti hrane in higieni, pa tudi pri zmanjševanju živilskih odpadkov, poziva industrijo, naj regulativne ukrepe dopolni z dodatnimi prostovoljnimi ukrepi za nadaljnje preprečevanje nepotrebne embalaže in za znatno zmanjšanje količine embalaže, ki se daje na trg, naj razvije z viri učinkovitejše, krožne in podnebju prijazne embalažne rešitve, kot so usklajene oblike embalaže ter embalaža, ki jo je mogoče ponovno uporabiti in ponovno napolniti, ter naj olajša uporabo transportne embalaže, ki jo je mogoče ponovno uporabiti; spodbuja pobude, kot sta zaveznitvo za krožno plastiko in evropski pakt za plastiko;

68. trdi, da visokokakovostno recikliranje ustvarja dejansko tržno povpraševanje po recikliranih materialih ter je eden najpomembnejših dejavnikov pri prizadevanjih za povečanje skupne količine embalaže, ki se zbira, razvršča in reciklira; poziva k uporabi sodobne in učinkovite opreme in tehnologije za razvrščanje in ločevanje ter naj se izboljša okoljsko primerna zasnova embalaže, na podlagi izpopolnjenih meril za oceno življenjskega kroga pa bi bilo treba preoblikovati tudi embalažne rešitve;

69. poziva Komisijo, naj preuči različne vrste embalaže, ki se uporabljajo v e-trgovini, da bi določila dobro prakso za optimizacijo na področju embalaže za zmanjšanje količin in pretirane rabe; poziva Komisijo, naj podpre ponovno uporabo embalažnih materialov za večkratno dostavo pošilk kot alternativo embalažnim materialom za enkratno uporabo;

⁽³⁴⁾ Direktiva 2000/53/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000 o izrabljenih vozilih (UL L 269, 21.10.2000, str. 34).

sreda, 10. februar 2021

70. poudarja pomembno vlogo, ki jo lahko ima prodaja brez embalaže pri zmanjševanju uporabe embalaže, ter poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo tovrstne ukrepe, hkrati pa naj zagotovijo varnost hrane in higieno;

71. poudarja, da imajo skladi in programi za inovacije bistveno vlogo pri zmanjševanju količine materialov in inovacijah na področju recikliranja;

72. ve, da naraščata spletna prodaja in dostava paketov; poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe za zagotovitev, da bodo vsi spletni prodajalci ne glede na lokacijo izpolnjevali bistvene zahteve ter poročali in finančno prispevali k sistemom razširjene odgovornosti proizvajalca v državah članicah EU, v katerih so njihovi proizvodi dani na trg;

73. poziva Komisijo, naj podpira ločeno zbiranje in razvrščanje odpadne embalaže, kot je opredeljena v Direktivi (EU) 2018/852 ter naj zagotovi, da jo bodo države članice pravočasno prenesle; poziva Komisijo, naj oceni možnost pregleda sistema prepoznavanja embalažnih materialov (Direktiva 97/129/ES ⁽³⁵⁾), da bi državljanom olajšali ločeno zbiranje glede na možnosti recikliranja pri posameznih vrstah embalaže;

74. poziva Komisijo, naj podpre in preuči možnosti za združljive nacionalne kavcijske sisteme povratne embalaže, da bi se dosegla potrebna stopnja zbiranja 90 % plastične embalaže za pijačo in kot korak na poti do vzpostavitve enotnega trga za embalažo, zlasti za sosednje države članice. Združljive sheme bi bilo mogoče doseči s serializacijo ter kodificiranim in enotnim označevanjem. Če država članica še nima vzpostavljenih shem ali načrtov za preoblikovanje svoje sheme, bi jo bilo treba spodbujati, naj z uporabo dobre prakse in ustreznih znanstvenih argumentov izbere shemo, ki je podobna shemam drugih držav članic ali združljiva z njimi;

Ključne vrednostne verige izdelkov: plastika

75. poziva Komisijo, naj še naprej izvaja evropsko strategijo za plastiko v krožnem gospodarstvu, zlasti s spodbujanjem boljše zasnove, krožnih poslovnih modelov in inovativnih proizvodov ter pristopa izdelek kot storitev, ki omogočajo bolj trajnostne vzorce potrošnje;

76. poziva Komisijo, naj se na celovit način spoprije s problematiko plastike in mikroplastike; poziva Komisijo, naj sprejme splošno postopno opustitev namerno dodane mikroplastike in naj z novimi obveznim regulativnimi ukrepi zmanjša nenamerni izpust vseh vrst mikroplastike že pri viru, tako na primer pri pnevmatikah, tekstilu, umetni travi ter pri proizvodnji plastičnih peletov; poudarja, da je treba odpraviti vrzeli v znanstvenem vedenju o mikroplastiki in nanoplastiki ter spodbuditi k razvoju varnejših alternativ in k oblikovanju konkurenčnih trgov s proizvodi brez mikroplastike; obenem vztraja, da je treba nujno sprejeti kratkoročne ukrepe; poudarja, da največ onesnaženja z mikroplastiko izvira iz razpadanja makroplastike v okolju, in podpira predlog, da bi morali za plastične proizvode veljati posebni ukrepi, kot so zahteve glede okoljsko primerne zasnove v fazi proizvodnje, da bi se preprečili izpusti sekundarne mikroplastike v okolje; poziva Komisijo, naj preuči vire, distribucijo, usodo in vplive makro- in mikroplastike pri čiščenju odpadnih voda in ravnanju z meteorno vodo; želi opozoriti, da 80 % morskih odpadkov prihaja s kopnega, in poziva države članice, naj ukrepajo na žariščnih točkah rek in rečnih ustij;

77. poudarja, da bi bilo treba v primerih, ko proizvodi za enkratno uporabo močno obremenijo okolje in vire in če le obstajajo nadomestne možnosti za ponovno uporabo in/ali trajne alternative, te proizvode nadomestiti s takšnimi za večkratno uporabo na okolju prijazen način, ne da bi bila pri tem ogrožena higiena ali varnost živil; glede tega poziva Komisijo, naj razmisli o zakonodajnih ukrepih, na primer o razširitvi direktive o plastiki za enkratno uporabo, ko se bo pregledovala; poziva Komisijo, naj si prizadeva za oblikovanje standardov za embalažo za večkratno uporabo in za zamenjavo embalaže, namizne posode in jedilnega pribora za enkratno uporabo;

78. priznava potencialno vlogo plastike na biološki osnovi ter biološko razgradljive plastike in plastike, primerne za kompostiranje, vendar ta sama po sebi ne bo rešila okoljskih vprašanj, povezanih s plastiko, ter poudarja pomen ozaveščanja o ustrezni uporabi plastike na biološki osnovi in biološko razgradljive plastike;

⁽³⁵⁾ Odločba Komisije 97/129/ES z dne 28. januarja 1997 o določitvi sistema prepoznavanja embalažnih materialov v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži (UL L 50, 20.2.1997, str. 28).

sreda, 10. februar 2021

79. spodbuja k oblikovanju predloga o jasnih svetovnih standardih za materiale, proizvode, oblikovanje in recikliranje;

80. poziva Komisijo in države članice, naj postavijo skladen okvir za preglednost in obveznosti glede poročanja za vse udeležene v vrednostni verigi v zvezi s proizvodnjo plastike, prometom z njo, njeno uporabo in ravnanjem z njo ob koncu življenjske dobe;

81. poziva Komisijo, naj razvije sheme razširjene odgovornosti proizvajalca, v katerih bo za plastične proizvode ob koncu njihove življenjske dobe odgovoren proizvajalec;

Ključne vrednostne verige izdelkov: tekstil

82. poudarja, da je nova celovita strategija EU za tekstil pomembna za spodbujanje trajnosti, krožnosti, sledljivosti in preglednosti v tekstilnem in oblačilnem sektorju EU, čeprav je treba upoštevati tudi globalno naravo teh vrednostnih verig in razsežnost hitre mode; poudarja, da bi morala strategija vsebovati usklajen nabor instrumentov politike in podpirati nove poslovne modele, s katerimi bi upoštevali vse vplive na okolje in družbo v vsej vrednostni verigi in izboljšali oblikovanje tekstila za večjo trajnost ter možnost ponovne uporabe in mehanskega recikliranja ter za uporabo visokokakovostnih vlaken, predvsem s kombiniranjem zahtev po okoljsko primerni zasnovi, shem odgovornosti proizvajalca in sistemov označevanja;

83. pozdravlja uvedbo novega okvira politike za tekstilne izdelke ter poudarja, da mora dajati prednost preprečevanju odpadkov ter trajnosti, možnosti ponovne uporabe in popravljivosti, pa tudi ustreznemu ravnanju z nevarnimi in škodljivimi kemikalijami v skladu s hierarhijo odpadkov; poziva k ukrepom za preprečevanje izgubljanja sintetičnih mikrovlaken v fazi oblikovanja in proizvodnje ter k drugim ukrepom, kot so razvoj preventivnega nadzorovanega in neonesnažujočega industrijskega predpranja in standardi za opremljanje novih pralnih strojev s filtri za mikrovlakna; poziva, naj se za vso EU uvedejo posebna merila za prenehanje statusa odpadka za tekstilne izdelke;

84. poziva, naj se novi okvir politike za tekstilne izdelke uporablja v skladu z drugimi instrumenti politike, kot je prihodnji predlog zakonodaje EU o potrebni skrbnosti na področju človekovih pravic in okolja, zato da se v vseh fazah tekstilne vrednostne verige zagotovi spoštovanje pravic delavcev, človekovih pravic in enakosti spolov;

Ključne vrednostne verige izdelkov: gradnja in stavbe

85. poziva Komisijo, naj prihodnji val prenove izvaja ob popolnem upoštevanju načel krožnega gospodarstva in tudi raznolikosti tega sektorja; poziva Komisijo, naj določi horizontalne zahteve in zahteve za posamezne izdelke; poudarja, da bi s podaljšano življenjsko dobo stavb namesto rušenja pridobili potencial za prihranek toplogrednih plinov in okoljske koristi; poziva Komisijo, naj razmisli o določitvi ciljev za zmanjšanje ogljičnega odtisa in odtisa materialov stavb EU ter o uporabi okvira Level(s) za trajnostne stavbe kot zavezujočega okvira za učinkovito gradnjo; meni, da je treba vključiti minimalne pravne zahteve glede okoljske učinkovitosti stavb, da bi izboljšali učinkovito rabo virov in energetske učinkovitost stavb;

86. želi opomniti, da mora Komisija v skladu z okvirno direktivo o odpadkih razmisliti o reviziji ciljev snovne predelave, določenih v zakonodaji EU za gradbene odpadke in odpadke pri rušenju objektov ter njihove frakcije po posameznih materialih, in meni, da bi to moralo zajemati tudi cilj materialne predelave za izkopano zemljinjo; predlaga, da bi v gradbeništvu za različne uporabe vključili cilje glede ponovne uporabe in recikliranja ter uporabe sekundarnih surovin ter da bi tudi poskrbeli za njihovo večjo sledljivost; poziva Komisijo, naj pregleda uredbo o gradbenih proizvodih, in pozdravlja, da je za leto 2021 najavljena strategija za trajnostno grajeno okolje; meni, da bi sprejetje digitalnih rešitev v grajenem okolju, na primer za sledenje odpadkom, pripomoglo k večji energetske učinkovitosti stavb in večji krožnosti v gradbenem sektorju;

87. poudarja, da je pomembno uvesti visokokakovostne politike načrtovanja stavb, ki bodo prednostno osredotočene na prenovo, preureditev in nadaljnjo uporabo stavb, kjer je mogoče, ne pa na gradnjo novih;

88. poudarja, da bi morale biti glede na to, da 90 % grajenega okolja za leto 2050 že stoji, določene posebne zahteve za sektor obnove, da bi do leta 2050 imeli popolnoma modularne stavbe, ki bi jih bilo mogoče prilagoditi različnim vrstam uporabe in ki bi bile energetske pozitivne; to bi moralo zajemati tudi korenite prenove, proizvodnje na kraju samem in možnost ponovne uporabe;

sreda, 10. februar 2021

Ključne vrednostne verige izdelkov: hrana, voda in hranilne snovi

89. poziva Komisijo, naj pripravi zakonodajni predlog za uresničitev cilja, da bi do leta 2030 prepolovili količino živilskih odpadkov, v skladu z zavezami iz strategije od vil do vilic in glede na sporočene podatke držav članic v skladu z okvirno direktivo o odpadkih; poziva Komisijo, naj preprečevanje izgub hrane in živilskih odpadkov v vsej prehranski vrednostni verigi vključi v ustrezne politike EU, kot je določeno v strategiji od vil do vilic, in želi spomniti, da bi morali biti ti ukrepi skladni s hierarhijo ravnanja z odpadki; poziva države članice, naj sprejmejo celovite ukrepe za znatno zmanjšanje živilskih odpadkov in naj spodbujajo k doniranju hrane;

90. poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe za zaprtje zanke hranil v kmetijstvu, zmanjša odvisnost Evrope od uvoza živalske krme in poveča uporabo recikliranega živalskega gnoja in drugih organskih hranil, kot sta kompost in digestat, namesto kemičnih gnojil, obenem pa naj poskrbi za visoko stopnjo varovanja zdravja, okolja in ekosistemov;

91. poziva, naj krožno gospodarstvo temelji na okolju prijaznem regulativnem okviru, da se preprečijo morebitni negativni toksični učinki na vodne ekosisteme; pozdravlja nedavno sprejeto uredbo o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode in revizijo direktive o pitni vodi ⁽³⁶⁾ ter poziva k njenemu polnemu izvajanju; poziva Komisijo, naj povežavo med vodo in energijo v celoti vključi v evropske politike, in opozarja, da sta kakovost vodnih virov in dostop do njih odvisna od dobrega izvajanja nadzora pri viru in načela, da plača onesnaževalec; podpira krožni pristop k čiščenju odpadnih voda in ravnanju z njimi, da bi povečali predelavo komunalne odpadne vode; poudarja, da je iz odpadnih voda mogoče pridobiti različne vire, od celuloze in bioplastike do hranil, energije in vode, ter spodbuja k nadaljnji analizi možnosti ponovne uporabe in hkratnemu zmanjšanju porabe energije in vode; podpira načrtovani pregled direktive o čiščenju komunalne odpadne vode ⁽³⁷⁾; poziva Komisijo, naj oceni možnost sprejetja zakonodajnih ukrepov za obravnavo učinkovitosti rabe vode v stavbah;

92. poudarja, da se lahko z boljšim dostopom do vode za vse v Evropski uniji zaradi manjše odvisnosti od ustekleničene vode bistveno izboljša krožnost; poziva k polnemu uresničevanju določb o dostopnosti vode iz direktive o pitni vodi;

93. poudarja, da imajo trajnostni izdelki na biološki osnovi, zlasti boljša predelava bioloških odpadkov in uporaba ostankov in stranskih proizvodov, pomembno vlogo pri prehodu na krožno in ogljično nevtravno gospodarstvo;

94. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo ločeno zbiranje bioloških odpadkov, ki ga ureja okvirna direktiva o odpadkih, omogočalo proizvodnjo visokokakovostnega komposta za izboljšanje tal, nenevarnih kemikalij in drugih proizvodov, kjer je to izvedljivo in je koristno za okolje;

95. poudarja potencial trajnostnega biogospodarstva in trajnostnega gozdarskega sektorja; poudarja pomen izvajanja strategij EU za biogospodarstvo in za biotsko raznovrstnost, da bi izboljšali krožnost z nadomestitvijo fosilnih materialov z obnovljivimi materiali na biološki osnovi, kjer je to koristno za okolje in trajnost ter tudi za biotsko raznovrstnost glede na vse večje povpraševanje po materialih na biološki osnovi;

Manj odpadkov, več vrednosti

96. poudarja, da je najprej potreben večji poudarek na preprečevanju nastajanja odpadkov v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki v EU, in sicer na področju politike proizvodov in politike ravnanja z odpadki; poziva Komisijo, naj v okviru revizije okvirne direktive o odpadkih in direktive o odlagališčih, predvidenih za leto 2024, predlaga zavezujoče cilje za skupno zmanjšanje odpadkov ter za zmanjšanje odpadkov v posameznih tokovih odpadkov in skupinah proizvodov ter cilje za omejitev nastajanja ostankov odpadkov; meni, da bi bilo treba pripravo na cilje ponovne uporabe in pripravo na cilje recikliranja ločiti ter dati prednost ponovni uporabi v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki;

⁽³⁶⁾ Direktiva Sveta 98/83/ES z dne 3. novembra 1998 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (UL L 330, 5.12.1998, str. 32).

⁽³⁷⁾ Direktiva Sveta 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL L 135, 30.5.1991, str. 40).

sreda, 10. februar 2021

97. izraža zaskrbljenost zaradi neenakega izvajanja ciljev EU glede odpadkov v državah članicah; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo vse države članice učinkovito in v celoti izvajale sedanje cilje glede odpadkov in sveženj o odpadkih iz leta 2018, ter poziva vse države članice, naj brez odlašanja v celoti prenesejo zakonodajo iz leta 2018;

98. meni, da so nekonkurenčne cene in pomanjkanje visokokakovostnih sekundarnih surovin in trgov zanje dejavniki, ki ovirajo vzpostavitev krožnega gospodarstva; poziva Komisijo, naj oceni ukrepe za zagotavljanje večje konkurenčnosti sekundarnih surovin ob hkratnem prispevanju k okolju brez strupov;

99. meni, da je zasebni sektor močan partner pri povečanju povpraševanja in zanimanja strank za krožne rešitve in proizvode, ter poziva države članice, naj podprejo podjetja, ki imajo poslovne modele, storitve ali proizvode, s katerimi zmanjšujejo količino odpadkov in rabo virov, ter naj izkoristijo njihove storitve;

100. močno podpira prizadevanja za vzpostavitev dobro delujočega trga EU za visokokakovostne, nestrupene sekundarne surovine brez poseganja v določbe okvirne direktive o odpadkih in uredbe o pošiljkah odpadkov ter poudarja, da bodo za to potrebni skupni standardi kakovosti; opozarja, da lahko države članice opredelijo nacionalna merila za stranske proizvode in določitev prenehanja statusa odpadka ter poziva Komisijo, naj predlaga harmonizirana evropska merila za določitev prenehanja statusa odpadkov na področju ključnih tokov odpadkov v skladu z okvirno direktivo o odpadkih, da bi odpravila ovire na trgu in zagotovila visokokakovostno predelavo materialov; obžaluje dejstvo, da Komisija ni opredelila posebnih meril EU za papir, pnevmatike in tekstil, kot zahteva okvirna direktiva o odpadkih;

101. poziva Komisijo, naj nameni pozornost pravilom o čezmejnih premikih odpadkov za predelavo med državami članicami EU ter naj razmisli o njihovi prilagoditvi, da bi povečala njihovo jasnost in razumljivost, odpravila upravne ovire, ob ohranjanju učinkovitosti zakonodaje pri varovanju človekovega zdravja in okolja, ter uskladila njihovo izvajanje po državah članicah EU, tudi z vzpostavitvijo enotnega elektronskega sistema EU za evidentiranje pošilk odpadkov;

102. podpira tekoča prizadevanja Komisije za zagotovitev ustrezne predelave odpadnih olj; v skladu z Direktivo 2008/98/ES ⁽³⁸⁾ poziva Komisijo, naj do leta 2022 predstavi zakonodajni predlog z dodatnimi ukrepi za spodbujanje regeneracije odpadnih olj, vključno z uvedbo kvantitativnih ciljev;

103. opozarja, da morajo vse države članice zagotoviti, da se do 31. decembra 2023 biološki odpadki bodisi ločujejo in reciklirajo pri viru ali zbirajo ločeno in ne mešajo z drugimi vrstami odpadkov; poziva Komisijo in države članice, naj svoje naložbe usmerijo v krepitev zbiranja in kompostiranja organskih odpadkov;

104. poudarja, da si je EU zastavila cilje v zvezi z odpadki in da morajo EU in države članice v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki najprej okrepiti preprečevanje in pripravo na ponovno uporabo, povečati visokokakovostno recikliranje in odpraviti odlaganje odpadkov na odlagališčih ter karseda zmanjšati sežiganje; poziva Komisijo, naj opredeli skupni pristop na ravni EU za ravnanje z ostanki komunalnih odpadkov, ki jih ni mogoče reciklirati, da bi zagotovili njihovo optimalno obdelavo in preprečili kopičenje presežnih zmogljivosti za sežiganje odpadkov na ravni EU, ki bi lahko povzročile učinke vezanosti in ovirale razvoj krožnega gospodarstva; meni, da je treba sežiganje odpadkov izvajati v najnaprednejših obratih za pridobivanje energije iz odpadkov z visoko energetske učinkovitostjo in nizkimi emisijami znotraj EU;

105. poudarja, da je ločeno zbiranje odpadkov osnovni pogoj za visokokakovostno recikliranje ter za ohranjanje dragocenih materialov in proizvodov v krogu recikliranja; podpira načrte Komisije, da bo predlagala ukrepe za izboljšanje in harmonizacijo obstoječih sistemov ločenega zbiranja, pri katerih bi bilo treba upoštevati najboljše prakse v državah članicah ter različne regionalne in lokalne pogoje, prav tako pa ti ukrepi ne bi smeli negativno vplivati na dobro delujoče obstoječe sisteme; poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezno izvajanje določb iz okvirne direktive o odpadkih;

106. poudarja, da morajo strategije in politike v zvezi z odpadki temeljiti na zanesljivih znanstvenih podatkih in metodologijah, s čimer se bosta izboljšali zanesljivost in primerljivost statistike EU; zato poziva Komisijo, naj dodatno uskladi statistiko odpadkov in zbere informacije o recikliranih materialih in odpadkih v treh točkah: zbiranje, vstopna točka v obrat za recikliranje in delež učinkovite ponovne uporabe recikliranih materialov;

⁽³⁸⁾ Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

sreda, 10. februar 2021

107. obžaluje, da se direktiva o odlaganju odpadkov na odlagališčih ne osredotoča na preprečevanje, zato poziva k njeni uskladitvi s splošnimi načeli načrta CEAP in opredelitvi cilja 10-odstotnega odlaganja odpadkov na odlagališčih v izhodiščnem letu ter števila kilogramov odpadkov na osebo na leto, da se prepreči prehod z odlaganja odpadkov na odlagališčih na sežiganje odpadkov;

108. opozarja, da je industrijska simbioza ključni element za doseganje krožnega gospodarstva s spodbujanjem medsebojno povezanih mrež, v katerih odpadki iz ene industrije postanejo surovina v drugi, energija in material pa lahko nenehno krožita, da se čim dlje ohrani produktivna raba virov; zato poziva k povečanju prizadevanj za pospešitev industrijske simbioze na ravni EU in k zagotavljanju večje učinkovitosti in konkurenčnosti industrijske vrednostne verige;

109. poudarja, da bodo morala ozemlja zaradi razvoja industrijske simbioze bolje razumeti in upravljati svoj lokalni tok virov in da jih bo industrijska simbioza usmerila k izvajanju novih strategij za prostorsko načrtovanje v sodelovanju z industrijami, deležniki, lokalno upravo in državljani; države članice poziva, naj od lokalne in regionalne uprave zahtevajo, da opredelijo možnosti za industrijsko simbiozo s temeljitim načrtovanjem gospodarskih dejavnosti in obvezno analizo tokov virov;

110. poudarja pomen izvajanja člena 8a(1) okvirne direktive o odpadkih, v katerem je jasno navedeno, da morajo države članice natančno opredeliti odgovornosti in vloge za organizacije za odgovornost proizvajalca;

111. priporoča, naj se zagotovi podpora razvoju lokalnih vrednostnih verig, ki temeljijo na recikliranju bioloških odpadkov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kot je biometan, da bi se ustvarile tesnejše povezave med podeželskimi in mestnimi skupnostmi ter bi se v celoti izvajala hierarhija ravnanja z odpadki;

112. poudarja, da je treba krožnost proizvodov in intenzivnost rabe virov vključiti v čezmejne prilagoditvene mehanizme;

Zagotavljanje, da bo krožnost del vsakdana v življenju ljudi, v regijah in mestih

113. priznava, da imajo pri ravnanju z odpadki in izvajanju ukrepov, vključenih v akcijski načrt za krožno gospodarstvo, v krožnem gospodarstvu pomembno vlogo regionalne oblasti, lokalni organi in skupnosti ter mala in srednja podjetja; poziva Komisijo in države članice, naj podprejo vzpostavitev in sodelovanje vozlišč za krožno gospodarstvo v vseh evropskih regijah, industrijskih grozdih in lokalnih skupnostih v duhu predlagane pobude „novi evropski Bauhaus“ in zagotovijo podporo pri razvoju krožnih modelov oblikovanja, javnih naročil in ravnanja z odpadki;

114. podpira zamisel glede posodobitve programa za nova znanja in spretnosti za krožno gospodarstvo in poziva Komisijo, naj ta program prilagodi posebnim zaposlovalnim potrebam, vključno z zahtevami glede izobraževanja in usposabljanja in novimi delovnimi mesti, ki so potrebna pri prehodu na krožno gospodarstvo; poziva Komisijo, naj poskrbi, da bo akcijski načrt za krožno gospodarstvo povezan z izvajanjem evropskega stebra socialnih pravic in strategije za enakost spolov, ter zagotovi pravičen prehod; poudarja tudi ključno vlogo, ki jo imajo socialni partnerji v delovnih in socialnih vidikih prehoda na krožno gospodarstvo;

115. opozarja na ključno vlogo potrošnikov pri preprečevanju nastajanja odpadkov in ravnanju z njimi ter na potrebo po spodbujanju vključevanja državljanov v ločeno zbiranje odpadkov; poudarja, da morajo države članice ter regionalni in lokalni organi ozaveščati o trajnostni porabi, tudi o modelih porabe, ki temeljijo na ponovni uporabi, izposoji ali souporabi, ter o preprečevanju nastajanja odpadkov ter učinkovitem sortiranju in odstranjevanju odpadkov;

116. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo načela krožnega gospodarstva vključena v vse prakse, in naj podpre države članice pri izmenjavi znanja in primerov dobre prakse v zvezi z različnimi prizadevanji za uvedbo krožnega gospodarstva na regionalni in lokalni ravni v EU;

117. poudarja, kako pomembno je sodelovanje med vladami, lokalnimi organi, akademskimi krogi in podjetji, tudi proizvajalci in kupci, za spodbujanje in krepitev ukrepov krožnega gospodarstva; poudarja, da je treba to sodelovanje razširiti na druge deležnike, kot so socialna podjetja, zagnonska podjetja in nevladne organizacije;

sreda, 10. februar 2021

118. ugotavlja, da ima sektor popravil in vzdrževanja velik potencial za ustvarjanje zaposlitvenih možnosti in da je treba njegov razvoj podpreti in spodbujati, predvsem pobude za popravila, zadrage in socialna podjetja na lokalni ravni in naravni skupnosti;

119. poudarja vlogo, ki jo lahko ima zajemanje, shranjevanje ter uporaba ogljikovega dioksida (CCS/U) za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora; podpira celovit okvir politike in sistem spodbud za uporabo varnih naprav CCS/U, ki prispevajo k neto zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, da bi težka industrija postala podnebno nevtralna, kjer ni možnosti za neposredno zmanjšanje emisij⁽³⁹⁾; vendar potrjuje, da bi morali v okviru strategije EU o ničelni stopnji neto emisij dati prednost zmanjšanju neposrednih emisij ter ukrepom za ohranjanje in izboljšanje naravnih ponorov in zbiralnikov v EU⁽⁴⁰⁾;

V ospredju prizadevanj na svetovni ravni

120. podpira prizadevanja Komisije za revizijo uredbe o pošiljkah odpadkov, da bi zagotovili preglednost in sledljivost trgovine z odpadki znotraj EU, zaustavili izvoz odpadkov, ki škodujejo okolju ali zdravju ljudi, v tretje države in učinkoviteje obravnavali nezakonito ravnanje, s tem pa bi zagotovili, da bodo vsi odpadki obdelani v skladu z načeli krožnega gospodarstva; poleg tega podpira Komisijo pri izvajanju nedavnih sprememb Baselske konvencije o plastičnih odpadkih in pri polnem spoštovanju obveznosti EU iz te konvencije; poziva Komisijo, naj se osredotoči tudi na:

- finančne spodbude za vzpostavitev resničnega trga in enakih konkurenčnih pogojev za visokokakovostne sekundarne surovine;
- omogočanje postopkov za spodbujanje zmogljivosti recikliranja in infrastrukture za obdelavo odpadkov v EU;
- izvajanje sistema elektronske izmenjave podatkov za boljše spremljanje tokov podatkov;
- izvedbo revizije uredbe o pošiljkah odpadkov⁽⁴¹⁾ in okvirne direktive o odpadkih;

121. pozdravlja svetovno zvezo za krožno gospodarstvo in učinkovito rabo virov, da se pospeši globalen prehod na podnebno nevtralno, z viri gospodarno in krožno gospodarstvo, ter poziva Komisijo, naj vodi prizadevanja za sklenitev mednarodnega sporazuma o upravljanju z naravnimi viri, da bi v zvezi z njihovo rabo ostali znotraj omejitve planeta;

122. podpira prizadevanja Komisije na mednarodni ravni za sklenitev svetovnega dogovora o plastiki in spodbujanje uporabe pristopa EU na podlagi krožnega gospodarstva v zvezi s plastiko; poudarja, da je treba zagotoviti možnost celovitega in preglednega sledenja različnih zavez na ravni EU in svetovni ravni; poziva Komisijo in države članice, naj prevzamejo dejavno vodilno vlogo pri nadaljnjih mednarodnih odzivih za boj proti plastičnim odpadkom in mikroplastiki v morju;

123. poudarja, da je treba zahtevati, da se pri uvozu primarnih in sekundarnih surovin v EU spoštujejo človekove pravice, zdravje ljudi in okoljevarstveni standardi, ki so enaki standardom EU, tudi v prihodnjem zakonodajnem predlogu Komisije o trajnostnem upravljanju podjetij in primerni skrbnosti, ter da je treba zagotoviti enake konkurenčne pogoje v ključnih dobavnih verigah v EU; poudarja pomen zagotavljanja skladnosti med notranjo in zunanjo politiko Unije v zvezi s cilji evropskega zelenega dogovora in akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo, tudi v zunanjih odnosih Unije in v sporazumih o zunanji trgovini;

124. poziva evropske proizvajalce, naj prevzamejo odgovornost, ko prodajajo proizvode v tretjih državah, in predlaga, naj se industrijski deležniki zavežejo, da bodo svojo odgovornost proizvajalca razširili na organizacijo ali financiranje ločenega zbiranja svojih proizvodov v tretjih državah, ko ti postanejo odpadki; prav tako poziva proizvajalce, naj obravnavajo nedoslednosti v zvezi s kakovostjo izvoženih proizvodov in proizvodov, ki so v prodaji na trgu EU;

125. podpira Komisijo pri spodbujanju večstranskih razprav o trajnostnih ravneh rabe virov in omejitvah planeta, vključno s preučitvijo znanstveno utemeljenih ciljev glede rabe virov;

⁽³⁹⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru, točka 33.

⁽⁴⁰⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. marca 2019 o podnebnih spremembah – evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo v skladu s Pariškim sporazumom, točka 13.

⁽⁴¹⁾ Uredba (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov (UL L 190, 12.7.2006, str. 1).

sreda, 10. februar 2021

126. poudarja, da je nujno treba izvajati Agendo 2030 v povezavi z zadevami, povezanimi s krepitvijo mednarodnega ravnanja s kemikalijami in zaščito pred škodljivimi učinki kemikalij na zdravje in okolje; zlasti poudarja pomen postopka, ki se izvaja v okviru strateškega pristopa k mednarodnemu ravnanju s kemikalijami (SAICM), pri odločanju o močnem okviru za zanesljivo ravnanje s kemikalijami in odpadki po letu 2020 na Mednarodni konferenci za ravnanje s kemikalijami v Bonnu, julija 2021;

127. poziva Komisijo, naj spodbudi uporabo kazalnikov o učinkoviti rabi virov v okviru mednarodnih konvencij, da se omogoči primerljivost med industrijami in gospodarstvi ter se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji in podpreta dialog in sodelovanje s tretjimi državami;

128. ob upoštevanju predpostavke, da so viri na Zemlji končni, bi bila potrebna mednarodna konvencija o učinkoviti rabi virov, v okviru katere bi se lahko izvajale razprave o dostopu do virov in o posledicah njihove rabe s poudarkom na trajnosti in pravičnosti;

129. želi spomniti, da se je treba poleg ukrepov za uresničevanje ciljev EU glede podnebne nevtralnosti do leta 2050 lotiti tudi problema ogljičnega odtisa uvoženih izdelkov, po katerih obstaja povpraševanje v EU; poziva Komisijo, naj poišče in odpravi ovire za zeleno rast in ekološke inovacije ter ovire, ki krožnim proizvodom in storitvam onemogočajo vstop na trg EU; poziva Komisijo, naj preuči možnosti in koristi zmanjšanih carinskih in necarinskih ovir za nekatere proizvode in storitve, da bi spodbudila razvoj krožnega gospodarstva, tudi v okviru tekočega pregleda splošne sheme preferencialov; ob tem spodbuja Komisijo, naj področju uporabe za pogajanja o sporazumu o okoljskem blagu doda razsežnost krožnega gospodarstva in pospeši sprejetje sporazuma; poziva Komisijo, naj upošteva posebne potrebe malih in srednjih podjetij EU, da bi jim pomagala pri vključevanju krožnega gospodarstva v poslovni model, na primer s spodbudami, in naj jih podpira pri izvajanju poslovnih strategij za izvoz krožnih proizvodov, zlasti z uvedbo orodja za oceno tveganja v zvezi s pravili o poreklu, ki jih Komisija ravno preučuje; poziva Komisijo, naj v Svetovni trgovinski organizaciji prevzame vodilno vlogo pri obravnavanju proizvodov glede na ogljični odtis, da bi uravnovesili pošten konkurenčne pogoje;

130. meni, da so v trgovinskih sporazumih potrebne pravno utemeljene določbe, da ustrezne zakonodaje EU o krožnem gospodarstvu ne bi označili kot trgovinsko oviro;

131. poudarja, da je strateška trgovinska politika bistveno orodje za napredovanje proti krožnemu gospodarstvu in za agendo EU in OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 v svetovnem merilu, zato poudarja, da je pomembno poskrbeti, da bodo trgovinski in naložbeni sporazumi usklajeni s politikami za krožno gospodarstvo;

132. spodbuja Komisijo, naj se s trgovinskimi partnerji EU poveže v odprtem in preglednem dialogu in sodelovanju, da bi dodatno podprli cilje krožnega gospodarstva; poziva Komisijo in države članice, naj si v mednarodnih telesih (Konferenca OZN za trgovino in razvoj, Svetovna trgovinska organizacija, G20, G7) še naprej prizadevajo za uveljavljanje agende EU za krožno gospodarstvo in z mednarodnimi partnerji poskrbijo za enake konkurenčne pogoje na globalnem prizorišču, in sicer naj skušajo preučiti zamisel o digitalnih potnih listih, s katerimi bi podprli razpoložljivost podatkov o vsebini in ogljičnem odtisu proizvodov ter njihovi možnosti recikliranja, zato da se omogoči čim večja krožnost ter spodbudita razširjena odgovornost proizvajalca in trajnostna potrošniška izbira; predlaga tudi, naj skuša Komisija z ustreznimi mednarodnimi mnogostranskimi organizacijami doseči dogovor o mednarodni oznaki, ki bo potrošnikom zlahka razumljiva in bo sporočala, ali je proizvod mogoče reciklirati; poudarja, da je treba posebno pozornost nameniti vprašanju, kako lahko krožno gospodarstvo koristi manj razvitim državam in kako lahko v njem sodelujejo; poziva Komisijo, naj načela krožnega gospodarstva vključi v svojo pobudo za celovito strategijo z Afriko; poziva Komisijo, naj z uporabo pomoči za trgovino in sheme GSP+ pomaga državam v razvoju sprejeti prakse krožnega gospodarstva, vključno s standardi za proizvode;

o

o o

133. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.